

Sygn. akt II Ca 634/12

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Elżbieta Piotrowska
Sędziowie:	SO Jolanta Pratkowiecka (spraw.) SO Elżbieta Hallada
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2013 roku w Legnicy

na rozprawie sprawy

z wniosku B. Z.

przy udziale uczestnika postępowania Spółdzielczej Kasy O. K. i. F. S.w G.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Złotoryi

z dnia 15 czerwca 2012 roku

sygn. akt I Ns 152/12

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalić wniosek;

II. zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 634/12

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Złotoryi postanowieniem z dnia 15 czerwca 2012r. zatwierdził uchylenie się przez wnioskodawczynię B. Z. od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po T. B., zmarłym dnia 20 lutego 2010r. w L., ostatnio stale zamieszkałym w W. przy ulicy (...) oraz orzekł o kosztach postępowania.

Z ustaleń Sądu I instancji wynika, że spadkodawca T. B. był dłużnikiem uczestnika postępowania Spółdzielczej Kasy O. – K. i. F.S. w G.. Dług wynikał z umowy o kartę płatniczą V.. Zdaniem Sądu Rejonowego, wnioskodawczyni wiedziała o długi zmarłego ojca, pozostawała jednak w błędnym przekonaniu, że spłata zadłużenia jest ubezpieczona na wypadek śmierci kredytobiorcy. Z tego względu Sąd Rejonowy skonstatował, że wnioskodawczyni nie złożyła w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku, będąc pod wpływem błędu (art. 1019 § 2 k.c.). Takie oświadczenie złożyła przed Sądem w dniu 15 czerwca 2012r. i podlegało ono zatwierdzeniu w trybie art. 1019 § 3 k.c.

W apelacji uczestnik postępowania Spółdzielcza Kasa O. – K. i. F.S. w G. zarzucił powyższemu wyrokowi naruszenie art. 1019 k.c. poprzez niewłaściwą interpretację i błędne uznanie, że w sprawie zachodziła podstawa do zatwierdzenia uchylenia się przez wnioskodawczynię od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym T. B. w ustawowym terminie. W uzasadnieniu apelacji uczestnik podkreślił, że błąd, na który powołała się wnioskodawczyni, nie był błędem co do treści czynności prawnej. Nadto zarzucił, że wnioskodawczyni, mając świadomość zadłużenia, nie podjęła żadnych działań celem uniknięcia negatywnych konsekwencji związanych z działaniami wierzyciela podjętymi w celu dochodzenia roszczeń.

Apelujący uczestnik domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i oddalenia wniosku oraz zasądzenia od wnioskodawczyni na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Słuszny jest zarzut apelacji naruszenie przepisów art. 1019 k.c. Nie jest bowiem uzasadnione stanowisko Sądu I Instancji, jakoby wnioskodawczyni pozostawała pod wpływem błędu w rozumieniu art. 84 k.c. uzasadniającego niezłożenie w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Zgodnie z art. 1019 k.c. spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku, może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu zgodnie z zasadami określonymi w przepisach o wadach oświadczenia woli, z tym że takie uchylenie powinno nastąpić przed sądem, a spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca (§ 2 w zw. z § 1). Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd (§ 3).

W myśli art. 84 k.c. zd. pierwsze, w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli (§ 1). Można powołać się tylko na błąd istotny, tzn. uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia woli tej treści.

W rozumieniu powołanego przepisu nie jest błędem prawnie doniosłym (istotnym) oświadczenie złożone pod wpływem wadliwych, błędnych pobudek czy motywów. W orzecznictwie niekwestionowana jest również zasada, że nieznanomość przepisów prawa nie stanowi okoliczności, na którą można się powołać w celu usprawiedliwienia niepodjęcia działań, od których norma prawna uzależnia określony skutek.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni w pisemnym wniosku o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do odrzucenia spadku po ojcu T. B. powołała się tylko na jedną okoliczność, a mianowicie na nieznanomość przepisu, wedle którego termin do złożenia takiego oświadczenia wynosi sześć miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swojego powołania. Nie ma wątpliwości, że błąd, na który powołała się wnioskodawczyni, jest błędem co do prawa, a nie błędem co do treści czynności prawnej. Błąd ten nie uzasadniał uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu. Dopiero podczas przesłuchania przed sądem wnioskodawczyni podała, że „wiedziała, że ojciec miał zadłużenie w (...), ale miała się nie obawiać, bo pożyczka była ubezpieczona na wypadek śmierci”. Z uwagi na rozbieżność pomiędzy treścią wniosku a wyjaśnieniami wnioskodawczyni uznać należało, że nową okoliczność niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku wnioskodawczyni podała włącznie na potrzeby niniejszego postępowania, a nadto okoliczność ta nie została

przez nią w żaden sposób wykazana. Nie wiadomo bowiem, z jakich faktów wnioskodawczyni wyprowadziła wniosek o ubezpieczeniu długów ojca na wypadek jego śmierci, skoro umowa o kartę płatniczą VISA takiego zabezpieczenia wprost nie przewiduje.

Reasumując, wnioskodawczyni nie wykazała, aby przyczyną niezłożenia przez nią w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku był błąd w rozumieniu art. 84 k.c. Stąd też nie było podstaw do uwzględnienia jej wniosku o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po T. B..

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł co do istoty sprawy.

Z uwagi na sprzeczność interesów o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Na koszty te składa się opłata od apelacji w kwocie 40 zł (taka opłata została ustalona w zarządzeniu z dnia 14 sierpnia 2012r.) oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 60 zł (§ 8 pkt 1 i § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).